

Wesepe laat je niet los (9)

Nu, zoals in (8) aangekondigd: catechese geven

Het echt "boeiende" van het catechese geven als laatste hoofdstuk over een nog steeds te verkennen werkterrein!

In concreto gaat het daarbij dus om de vraag: hoe vertel ik het de kinderen, hoe discussieer je met pubers en hoe "geloofwaardig" ben je voor jongvolwassenen die zich voorbereiden op het doen van belijdenis.

Even voor de duidelijkheid iets over het begrip catechese en catechisatie.

Catechese komt uit het Grieks en betekent: "uitgieten, verspreiden, meedelen, leren enzovoort" en die i sloop er door het latere Kerklatijn binnen in het zelfstandige naamwoord van dat typische kerkelijke fenomeen van onderricht; maar dan wél – kata – d.w.z. van "boven naar beneden". En als je nou maar trouw hield aan de deskundigheid die "van boven" kwam dan was je (weer Grieks) ortho-dox. Oftewel in de enig juiste leer!?

Maar onze Rabbi (= leermeester) Jezus zei ergens tegen Zijn leerlingen die de wereld in moesten (volgens Mattheus 10 vs 16b): "wees scherpzinnig als een slang en argeloos - eigenlijk integer en ongekunsteld als een duif". En de grote ds. Martin Luther King, ook een leerling van onze Rabbi, hield n.a.v. déze woorden zijn volgelingen de wijze les voor: "probeer in je leven een zo scherp mogelijke geest te combineren met een teder hart!"

En vanuit die woorden van Jezus en M.L.K. probeer ik behalve vanaf de preekstoel of in het pastoraat ook in de catechese in combinatie met spiritualiteit, psychologie en sociologie passend bij elke leeftijdsgroep les te geven.

Hóe en wáar leer je als waardig mens én medemens te leven van jong tot oud? Het is volgens mij één van de boeiendste vragen die je niet aan de ander maar vooral aan jezelf in het leven kunt stellen.

Catechese dus in 3 lagen.

Om te beginnen dus met de "godsdienstles" op de basisschool. Rekenen, taal, geschiedenis, aardrijkskunde, ja, dát waren nog eens serieuze vakken; daar krijg je cijfers voor om over te kunnen gaan en later diploma's te halen voor goede banen!

Tekenen of gymnastiek waren natuurlijk ook van belang en daar krijg je veelal ook cijfers voor.

Maar godsdienst??? Je hoefde niets te weten, laat staan te leren en een cijfer daarvoor – ho maar! Dat kan dus eigenlijk ook niet veel voorstellen! En daarnaast, hij of zij die catechese geven moest of mocht, was en bleef toch een beetje een vreemde eend in de bijt.

Voor 2 uurtjes in de week was je en voelde je je ook niet echt een lid van het schoolteam. En tóch, met veel warme herinneringen denk ik nog graag terug aan het hoofd der school toentertijd, nl. Willem Roodenberg! Hij, die jou tóch op een heel natuurlijke wijze ruimte, psychische steun en welwillende praktische hulp gaf. Met weinig woorden voelde je toch zijn mentale waardering voor dit marginale stukje kerkelijke-schoolwerk. Ik had een kleurplaatjesmethode aangeschaft en om de kas van de kerk zoveel mogelijk te sparen mocht ik mateloos veel knip- en plakwerk daaruit kopiëren. En voor cassettebandjes met moderne liedjes over geloof en maatschappij stelde hij dat muziekkaparaat ter beschikking wat ze zelf gebruikten voor de jaarlijkse schoolmusicals.

De kurk waarop zo'n "godsdienstles" dreef was natuurlijk het vertellen en het soms uitbeelden van een Bijbelverhaal. Sterke verhalen die je zo links en rechts ook nog wel eens lekker aan kon dikken en spannend of juist droevig kon maken

(ja... want de "ervaring" is volgens mij de basis van het geloof). Immers het gaat niet (alleen) om het "verstandelijk kennen" maar om de "kennis des harten" hetgeen jouw menselijkheid voor nu en later bepaalt.

En al vertellend keek je de leerlingen in het gezicht om het contact te houden. Sommigen konden je bij tijd en wijle danig glazig aankijken, anderen legde bv bij een wat droevig verhaal het hoofd leunend op de armen, op de bank. En bij spannende verhalen zaten ze je soms met grote ogen aan te kijken waarbij ik soms met moeite mijn lachen onderdrukte bij de gedachte: zouden ze dit allemaal echt geloven?

En zelfs verzorgden we enkele keren samen met hen een kerkdienst, met de inmiddels aangeleerde swingende liedjes en gesprekjes voor de microfoon.

Natuurlijk geheel op vrijwillige basis maar anderzijds was dat nou ook weer niet zó'n grote kunst, want tóen nog zat ongeveer de helft min of meer trouw op de zondagsschool.

"Kata", van boven naar beneden? Helemaal niet want veelal waren er ook inleidende of afrondende gesprekjes over eigen belevingen, open en eerlijk, want mijn stelregel was: godsdienst begint met echt luisteren naar elkaar.

En omkijken naar elkaar!! Daarbij moet ik vooral denken aan díe klas waarin Ina Middeldorp zat, die qua mobiliteit afhankelijk was van een rolstoel. In de klas, op de gang, op het schoolplein of als ik eens met de klas bij mooi weer Gods schepping bewonderde gedurende een wandeling over de Koedijk, zó natuurlijk, zó vanzelfsprekend, zó gewoon zoals zij opgenomen werd in het geheel!

God – hoe groot kunnen kleine mensen zijn – zo ontroerend dichtbij!

Waar het hart vol van is; de volgende keer een paar avontuurtjes met de basisschoolverlaters, oftewel ... met de pubers!

Ds. D. van Doorn